

תורה שבעל-פה

לקט מצוות

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה ורבע.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון — (20x4) — 80 נקודות

פרק שני — (10x2) — 20 נקודות

סה"כ — 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: אין.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון (80 נקודות)

ענה על ארבע מהשאלות 1-5 (לכל שאלה – 20 נקודות).

1. מצווה להניח פאה בשדה

א. "לעני ולגר תעזב אתם".

(1) ספר החינוך מסביר שפירוש המילה "גר" בפסוק זה הוא "גר צדק".
הסבר מיהו גר צדק.

(2) על אילו עניים אמרו חז"ל שאין מונעים מהם מתנות עניים, ומדוע?
(7 נקודות)

ב. "במידה שאדם מודד – בה מודדין לו".

באר כלל זה, וכתוב כיצד הוא בא לידי ביטוי במצוות פאה. (7 נקודות)

ג. (1) היכן נוהגת מצוות פאה מן התורה, ובאיזה תנאי?

(2) באילו מצוות נוספות הקשורות לגידולים חקלאיים נוהגת המצווה באותו מקום
ובאותו תנאי?
(6 נקודות)

2. מצוות נטילת לולב

א. (1) מהו השורש המשותף למצוות נטילת לולב ולמצוות תפילין?

(2) כיצד השורש הזה בא לידי ביטוי במצווה נוספת בספר החינוך?
(8 נקודות)

ב. לדעת בעל ספר החינוך, מדוע לא נוטלים לולב גם ביום שמיני עצרת? (5 נקודות)

ג. (1) כמה ימים ניטל לולב בחג הסוכות מהתורה? ציין שני מצבים.

(2) יום טוב ראשון של סוכות שחל בשבת – היכן נוטלים בו לולב והיכן אין נוטלים?
(7 נקודות)

3. מצווה לקרות שמע פעמיים ביום

א. "ומפני שיסוד המצווה מה שזכרנו, חייבנו זיכרונם לברכה בה בכוונת הלב".

מדוע מצוות קריאת שמע חייבת בכוונת הלב? (7 נקודות)

ב. "בשכבך ובקומך".

(1) מהו זמן שכובה, ומדוע חכמים פירשו זאת כך? כתוב שני נימוקים.

(2) מהו זמן קימה, ומדוע חכמים פירשו זאת כך?

(8 נקודות)

ג. מדוע מצוות קריאת שמע מוגדרת כמצוות עשה שהזמן גרמא? (5 נקודות)

/המשך בעמוד 3/

4. מצווה לאהוב את הגרים

- א.** מדוע זכה הגר למצווה מיוחדת, הרי מצוות "אהבת ישראל" כוללת גם אותו? (6 נקודות)
- ב.** (1) כיצד באה לידי ביטוי מצוות העשה לאהוב את הגר? ציין שני פרטים.
- (2) נוסף על מצוות אהבת הגר, התורה מצווה אותנו: "וגר לא תונה" (שמות כ"ב, ב.).
- הסבר ציווי זה.
- (7 נקודות)
- ג.** ספר החינוך לומד ממצווה זו עיקרון חינוכי מעשי. הסבר עיקרון זה. (7 נקודות)

5. מצווה לעבוד השם יתברך בתפילה בכל יום

- א.** מהי התועלת בתפילה עבור האדם, ומהי הזכות הרוחנית שהתפילה מוסיפה? (7 נקודות)
- ב.** "ואמנם אין לנו בתורה בזאת המצווה זמן קבוע לעשותה, ומפני כן מסופקים רבותינו [=רמב"ם ורמב"ן] בעניין".
- (1) מתי יש חובה מדאורייתא להתפלל, לפי רמב"ם?
- (2) לרמב"ן יש ספק מתי יש להתפלל מדאורייתא. כתוב את הספק של רמב"ן.
- (7 נקודות)
- ג.** (1) מדוע אמרו חכמים שתפילת ערבית היא רשות?
- (2) כיום תפילת ערבית היא חובה. מדוע?
- (6 נקודות)

פרק שני (20 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 6-8 (לכל שאלה — 10 נקודות).

6. מצוות קידוש שבת בדברים

- א. באיזה מקרה אפשר לקדש בשבת על הפת? הסבר מדוע. (5 נקודות)
- ב. מדוע במוצאי שבת אין להבדיל על הפת? (5 נקודות)

7. מצוות אהבת השם

- א. "ואהבת... והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך". מהי הדרך לאהבת ה' שנלמדת מפסוק זה? (5 נקודות)
- ב. כיצד עובר אדם על מצווה זו? (5 נקודות)

8. מושגים ושאלות קצרות

ענה על שניים משלושת הסעיפים א-ג (לכל סעיף — 5 נקודות).

- א. מהי "התראה", ומהי מטרתה?
- ב. על איזה חכם יכול לחול דין זקן ממרא, ואיזה מעשה יגדיר אותו כזקן ממרא?
- ג. ספר החינוך כותב במצוות קביעת מזוזה: "שתי פרשיות אלו מעכבות זו את זו". מה הן שתי הפרשיות, וכיצד הן מעכבות זו את זו?

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך